T091 ATĐ 3 (34) Luận A Tỳ Đạt Ma Đại Tỳ Bà Sa Q31-Tạp Uẩn-Luận về Ái Kính

Tạng Luận (Linh Sơn Pháp Bảo)

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 31 552

LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ SA QUYEÅN 31

LUAÄN VEÀ AÙI KÍNH (Phaàn 3)

Ñaõ noùi veà möôøi löïc cuûa Phaät, neân noùi ñeán boán Voâ uùy. Theá naøo laø boán? Ñoù laø: 1. Chaùnh ñaúng Giaùc voâ uùy. Nhö trong kinh noùi "Ta laø baäc chaùnh Ñaúng giaùc ñoái vôùi caùc phaùp, neáu coù Sa moân-phaïm chí-thieân ma-phaïm... ôû theá gian, döïa vaøo phaùp thieát laäp vaán naïn, khieán nhôù laïi ñoái vôùi phaùp nhö vaäy khoâng phaûi laø Chaùnh Ñaúng giaùc, thì ñeàu naøy naøy khoâng heà coù. Giaû söû seõ coù thì Ta ñoái vôùi ñieàu naøy nhìn nhaän ñuùng ñaén khoâng bieát do ñaâu maø ñöôïc an oån khoâng coù gì sôï haõi, töï xöng ta vaøo ñòa vò toân quyù cuûa baäc Ñaïi tieân, chính laø baäc Sö töû hoáng ôû giöõa ñaïi chuùng chuyeån Ñaïi phaïm luaân, taát caû sa moân-phaïm chí-thieân ma-phaïm... ôû theá gian voán khoâng coù naêng löïc chuyeån ñöôïc" 2. Laäu vónh taän voâ uùy. Nhö trong kinh noùi: "Ta ñoái vôùi caùc laäu ñaõ ñöôïc vónh vieãn khoâng coøn, neáu sa moâm-phaïm chí-thieân ma-phaïm... ôû theá gian, döïa vaøo phaùp thieát laäp vaán naïn hoaëc khieán nhôù laïi caùc laäu nhö vaäy chöa ñöôïc vónh vieãn heát saïch, thì ñieàu naøy khoâng heà coù. Giaû söû coù..., cho ñeán noùi roäng ra." 3. Thuyeát chöôùng phaùp voâ uùy. Nhö trong kinh noùi: Ta vì ñeä töû noùi veà phaùp chöôùng ngaïi, nhieãm thì chaéc chaén bò chöôùng ngaïi. Neáu sa moân- phaïm chí-thieân ma-phaïm... ôû theá gian, döïa vaøo phaùp thieát laäp hoaëc nhôù laïi caùc phaùp chöôùng ngaïi naøy nhieãm maø khoâng bò chöôùng ngaïi thì ñieàu naøy khoâng heà coù. Giaû söû seõ coù..., cho ñeán noùi roäng ra" 4. Thuyeát xuaát ñaïo voâ uùy. Nhö trong kinh noùi : "Ta vì ñeä töû noùi veà ñaïo coù naêng löïc xuaát ly, tu thì chaéc chaén thoaùt khoå. Neáu sa moân-phaïm chí-thieân ma-phaïm... ôû theá gian, döïa vaøo phaùp thieát laäp hoaëc nhôù laïi tu ñaïo nhö vaäy khoâng coù naêng löïc thoaùt khoå, thì ñieàu naøy khoâng heà coù. Giaû

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 31 553 söû seõ coù thì Ta ñoái vôùi ñieàu naøy nhìn nhaän ñuùng ñaén khoâng bieát do ñaâu

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 31 554

maø ñöôïc an oån khoâng coù gì sôï haõi, töï xöng Ta vaøo ñòa vò toân quyù cuûa baäc Ñaïi tieân chính laø baäc Sö töû hoáng ôû giöõa ñaïi chuùng chuyeån Ñaïi phaïm luaân, taát caû sa moân-phaïm chí-thieân ma-phaïm… ôû theá gian voán khoâng coù naêng löïc chuyeån ñöôïc” Hoûi: Boán phaùp voâ uùy naøy laáy gì laøm töï taùnh? Ñaùp: Cuõng laáy trí laøm töï taùnh. Nguyeân côù theá naøo? Bôûi vì voâ uùy thöù nhaát töùc laø Löïc thöù nhaát, voâ uùy thöù hai töùc laø Löïc thöù möôøi, voâ uùy thöù ba töùc laø Löïc thöù hai, voâ uùy thöù tö töùc laø Löïc thöù baûy. Ñaõ noùi veà töï taùnh, nguyeân côù nay seõ noùi ñeán. Hoûi: Vì sao goïi laø Voâ uùy, Voâ uùy nghóa laø gì? Ñaùp: Nghóa veà khoâng nhieáp nhöôïc laø nghóa cuûa Voâ uùy, nghóa veà khoâng khuynh ñoäng, nghóa veà duõng maõnh, nghóa veà an oån, nghóa veà thanh tònh, nghóa veà töôi saùng, nghóa veà khoâng kinh haõi, ñeàu laø nghóa cuûa Voâ uùy. Giôùi laø boán Voâ uùy naøy, neáu höõu laäu thì thuoäc ba coõi, voâ laäu thì khoâng heä thuoäc. Ñòa laø boán Voâ uùy naøy, neáu höõu laäu thì thuoäc veà möôøi neân ñòa, voâ laäu thì thuoäc chín ñòa. Sôû y laø boán Voâ uùy naøy ñeàu döïa vaøo ngöôøi coõi Duïc vôùi thaân Ñaïi tröôïng phu cuûa chaâu Thieäm boä, bôûi vì chæ döïa vaøo thaân naøy maø ñöôïc thaønh Phaät. Haønh töôùng cuûa möôøi saùu haønh töôùng cuûa Voâ uùy thöù nhaát, hoaëc laø haønh töôùng khaùc. Voâ uùy thöù hai laø söï ham muoán ñoái vôùi caùc quaû baùo khieán duyeân vaøo caûnh laäu taän goïi laø Voâ uùy laäu taän, ñoù laø noùi ñeán boán haønh töôùng cuûa Dieät, hoaëc laø haønh töôùng khaùc, söï ham muoán ñoái vôùi quaû baùo khieán döïa vaøo thaân laäu taän, goïi laø Voâ uùy laäu taän, ñoù laø noùi ñeán möôøi saùu haønh töôùng, hoaëc laø haønh töôùng khaùc. Voâ uùy thöù ba laø taùm haønh töôùng cuûa khoå-taäp, hoaëc laø haønh töôùng khaùc. Voâ uùy thöù tö laø möôøi saùu haønh töôùng, hoaëc laø haønh töôùng khaùc. Sôû duyeân laø Voâ uùy thöù nhaát duyeân vôùi taát caû caùc phaùp. Voâ uùy thöù hai neáu duyeân vôùi caûnh laäu taän thì duyeân vôùi Dieät ñeá neáu döïa vaøo thaân laäu taän thì duyeân vôùi taát caû caùc phaùp. Voâ uùy thöù ba duyeân vôùi Khoå -Taäp Ñeá: Voâ uùy thöù tö chæ duyeân vôùi Boán Ñeá. Nieäm truù: Voâ uùy thöù hai neáu duyeân vôùi caûnh laäu taän thì aø phaùp nieäm truù, neáu döïa vaøo thaân laäu taän thì ñuû boán Nieäm truù. Ba Voâ uùy coøn laïi ñeàu ñuû boán Nieäm truù. Trí thì Voâ uùy thöù nhaát vaø voâ uùy töù tö ñeàu goàm caû möôøi trí. Voâ uùy thöù hai neáu duyeân vôùi caûnh laäu taän thì chæ coù saùu trí, ñoù laø Phaùp trí-loaïi trí-Dieät trí-Taän trí-Voâ sinh trí vaø theá tuïc trí, neáu döïa vaøo thaân laäu taän thì

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 31 555

goàm caû möôøi trí. Voâ uùy thöù ba chæ coù taùm trí, ñoù laø tröø ra Dieät-Ñaïo trí. Tam-ma-ñòa cuøng coù: Voâ uùy töù nhaát vaø Voâ uùy thöù tö coù ba Tam -ma-ñòa hoaëc khoân cuøng coù. Voâ uùy thöù hai neáu duyeân vôùi caûnh laäu taän thì cuøng coù voâ töôùng hoaëc khoâng cuøng coù, neáu döïa vaøo thaân laäu taän thì cuøng coù ba Tam-ma-ñòa hoaëc khoâng cuøng coù. Voâ uùy thöù ba duyeân vôùi Khoå-taäp cuøng coù Khoâng-Voâ nguyeän, hoaëc khoâng cuøng co.ù Caên töông öng thì noùi toång quaùt ñeà töông öng vôùi ba caên ñoù laø Laïc -hyû-xaû. Quaù khöù-vò lai vaø hieän taïi, thì Voâ uùy naøy ñeàu noái thoâng caû ba ñôøi. Duyeân vôùi quaù khöù-vò

lai-hieän taò, thì Voâ uùy thöù nhaát vaø Voâ uùy thöù tö duyeân vôùi ba ñôøi vaø lìa xa ñôøi. Voâ uùy thöù hai neáu duyeân vôùi caûnh laäu taän thì duyeân vôùi lìa xa ñôøi, neáu döïa vaøo thaâm laâu taän thì duyeân vôùi ba ñôøi vaø lìa ba ñôøi. Thieän-Baát thieän vaø voâ kyù thì boán Voâ uùy naøy ñeàu laø thieän. Duyeân vôùi thieän-baát thieän vaø voâ kyù, Voâ uùy thöù hai neáu duyeân vôùi caûnh laäu taän thì duyeân vôùi ba loaïi. Ba Voâ uùy coøn laïi ñeàu duyeân vôùi ba loaïi. Heä thuoäc vaø khoâng heä thuoäc, boán Voâ uùy naøy neáu höõu laäu thì heä thuoäc ba coõi, voâ laäu thì khoâng heä thuoäc. Duyeân vôùi heä thuoäc vaø khoâng heä thuoäc, thì voâ uùy thöù nhaát vaø Voâ uùy thöù tö duyeân vôùi heä thuoäc ba coõi vaø khoâng heä thuoäc. Voâ uùy thöù hai neáu duyeân vôùi caûnh laäu taän thì duyeân vôùi khoâng leä thuoäc, neáu döaï vaøo thaân laäu taän thì duyeân vôùi heä thuoäc ba coõi vaø khoâng heä thuoäc. Voâ uùy thöù ba chæ duyeân vôùi heä thuoäc ba coõi. Hoïc-voâ hoïc vaø phi hoïc phi voâ hoïc, boán Voâ uùy naøy neáu laø voâ laäu thì ñoù laø voâ hoïc, höõu laäu thì ñoù laø phi hoïc phi voâ hoïc. Duyeân vôùi hoïc-voâ hoc vaø phi hoïc phi voâ hoïc, voâ uùy thö nhaát vaø voâ uùy thöù tö duyeân vôùi caû ba loaïi. Voâ uùy thöù hai neáu duyeân vôùi caûnh laäu taän thì duyeân vôùi phi hoïc phi hoïc, neáu döïa vaøo thaân laäu taän thì duyeân vôùi ba loaïi. Voâ uùy thöù ba chæ duyeân vôùi phi hoïc phi voâ hoïc. Do kieán ñoaïn, do tu maø ñoaïn vaø khoâng ñoaïn, boán voâ uùy naøy neáu laø höõu laäu thì do tu maø ñoaïn, voâ laäu thì khoâng ñoaïn. Duyeân vôùi do kieán maø ñoaïn, do tu maø ñoaïn vaø khoâng ñoaïn, vì voâ uùy thöù nhaát vaø voâ uùy thöù tö duyeân vôùi caû ba loaïi.Voâ uùy thöù hai neáu duyeân vôùi caûnh laäu taän thì duyeân vôùi khoâng ñoaïn, neáu döïa vaøo thaân laäu taän thì duyeân vôùi caû ba loaïi. Voâ uùy thöù ba duyeân vôùi do kieán-tu maø ñoaïn. Duyeân vôùi danh, duyeân vôùi nghóa, voâ uùy thöù hai neáu duyeân vôùi caûnh laäu taän thì chæ duyeân vôùi nghóa, neáu döïa vaøo thaân laäu taän thì duyeân

vôùi taát caû danh vaø nghóa. Ba voâ uùy coøn laïi ñeàu duyeân vôùi danh nghóa. Duyeân vôùi töông tuïc-tha töông tuïc vaø phi töông tuïc, thì voâ uùy thöù nhaát vaø Voâ uùy thöù tö duyeân vôùi caû ba loaïi. Voâ uùy thöù hai neáu duyeân vôùi caûnh laäu taän thì duyeân vôùi phi töông tuïc, neáu döïa vaøo thaân laäu taän thì duyeân vôùi caû ba loaïi. Voâ uùy thöù ba thì duyeân vôùi töï-tha töông tuïc. Gia haïnh ñaéc-ly nhieãm ñaéc, thì boán Voâ uùy naøy ñeàu coù theå noùi laø gia haïnh ñaéc, bôûi vì traõi qua ba voâ soá kieáp tích taäp gia haïnh thuø thaéng maø ñaït ñöôïc, ñeàu coù theå noùi laø ly nhieãm ñaéc, bôûi vì luùc lìa nhieãm cuûa Höõu ñaûnh ñaït ñöôïc Taän trí maø ñaït ñöôïc voâ uùy. Hoûi: Boán Voâ uùy naøy thì gia haïnh nhö theá naøo? Ñaùp: Gia haïnh naøy coù hai loaïi: 1. Gia haïnh gaàn, ñoù laø Thuaän quyeát traïch phaàn.., 2. Gia haïnh xa, ñoù laø baét ñaàu töø luùc khoâng lui suït taâm Boà ñeà… Nhö vaäy ñaõ noùi veà möôøi Löïc vaø boán Voâ sôû uùy, moãi neân löïc thaâu nhieáp boán Voâ uùy, moãi neân voâ uùy thaâu nhieáp möôøi Löïc vaø boán möôi Voâ uùy. Nhöng tröôùc ñaõ noùi voâ uùy thöù nhaát töùc laø Löïc thöù nhaát, voâ uùy thöù hai töùc laø Löïc thöù möôøi, voâ uùy thöù ba töùc laø Löïc thöù hai, voâ uùy thöù tö töùc laø Löïc thöù baûy, döïa vaøo nhau maø hieån baøy ñeå noùi veà yù thaät. Ñöùc

Theá Toân thaønh töïu boán möôi Löïc vaø boán möôi Voâ uùy, döïa vaøo caên baûn maø noùi cho neân chæ noùi laø thaønh töïu möôøi Löïc vaø boán Voâ sôû uùy. Hoûi: Neáu möôøi Löïc thaâu nhieáp boán voâ uùy, boán voâ uùy thaâu nhieáp möôøi löïc, thì Löïc vaø Voâ uùy coù gì sai bieät? Ñaùp: Coù ngöôøi noùi hai phaùp khoâng coù gì sai bieät, bôûi vì thaâu nhieáp laãn nhau. Coù ngöôøi noùi hai phaùp cuõng coù gì sai bieät, maø teân goïi töùc laø sai bieät, nghóa laø teân goïi laø Löïc, teân goïi laø Voâ uùy. Laïi nöõa, kieân cöôøng laø Löïc, duõng caûm quyeát ñoaùn laø Voâ uùy. Laïi nöõa, an truù laø Löïc, khoâng theå laøm cho khuynh ñoäng laø Voâ uùy. Laïi nöõa, khoâng theå laøm cho khuaát phuïc laø Löïc, khoâng khieáp nhöôïc laø voâ uùy. Töï lôïi laø Löïc, lôïi tha laø Voâ uùy. Laïi nöõa, töï mình nhieáp thoï laø Löïc, nhieáp thoï ngöôøi khaùc laø Voâ uùy. Laïi nöõa khoâng do ngöôøi khaùc maø thaéng laø Löïc, coù theå thaéng ñöôïc ngöôøi khaùc laø Voâ uùy. Laïi nöõa khoâng do ngöôøi khaùc maø haøng phuïc laø Löïc, coù theå haøng phuïc ngöôøi khaùc laø Voâ uùy. Laïi nöõa, trí cuûa töï töôùng laø Löïc, trí cuûa coïng töôùng laø Voâ uùy. Laïi nöõa trí laø Löïc, bieän giaûi laø Voâ uùy. Laïi nöõa , nhaân laø Löïc, quaû laø Voâ uùy. laïi nöõa, töï mình thoâng ñaït laø Löïc, coù theå giaûi thích cho ngöôøi khaùc laø Voâ uùy. Laïi nöõa, thoâng ñaït veà nghóa lyù laø Löïc, thoâng ñaït veà vaên töø laø Voâ uùy. Laïi nöõa, phaùp nghóa voâ ngaïi giaûi laø Löïc, töï bieän voâ ngaïi giaûi laø Voâ uùy. Laïi nöõa, ñoái vôùi nghóa cuûa phaùp giaûi thích khoâng trôû ngaïi, hoaøn toaøn

saùng toû laø Löïc, ñoái vôùi ngoân töø bieän luaän khoâng trôû ngaïi, hoaøn toaøn saùng toû laø Voâ uùy. Laïi nöõa, tích taäp laø Löïc, thoï duïng aø Voâ uùy. Laïi nöõa, nhö töï laøm doài daøo taøi saûn chaâu baùu laø Löïc, nhö coù theå phaân chia giuùp cho ngöôøi laø Voâ uùy. Laïi nöõa, nhö hieåu roõ phöông phaùp chöõa beänh laø Löïc, nhö coù theå chöõa laønh beänh laø Voâ uùy. Laïi nöõa, trí tueä saùng suoát laø Löïc, khoâng sôï ngöôøi khaùc chaát vaán laø Voâ uùy. Ñoù goïi laø söï sai bieät giöõa Löïc vaø Voâ uùy, neân noùi ñeán Ñaïi bi. Hoûi: Ñaïi bi laáy gì laøm töï taùnh? Ñaùp: Laáy trí laøm töï taùnh. Coù ngöôøi noùi: Ñaïi bi laø töï taùnh rieâng chöù khoâng phaûi do trí thaâu nhieáp. Noùi nhö vaäy thì Ñaïi bi laø trí khoâng theå rieâng bieät, nhö bieát thuoác vaø beänh… maø cöùu chöõa coù hieäu quaû. Ñaõ noùi veà töï taùnh, nguyeân côù nay seõ noùi. Hoûi:Vì sao goïi laø Ñaïi bi, Ñaïi bi coù nghóa laø gì? Ñaùp:Baït teá khoå naïn choàng chaát giuùp cho höõu tình cho neân goïi laø Ñaïi bi, nghóa laø trong khoå naïn toät cuøng cuûa ñòa nguïc-baøng sanh-ngaï quyû, cöùu giuùp khieán thoaùt ra maø an trí nhöõng nôi vui söôùng nhö ngöôøi trôøi… Laïi nöõa, cöùu giuùp chuùng sinh ra khoûi buøn laày cuøng cöïc, cho neân goïi laø Ñaïi bi, nghóa laø loaøi höõu tình chìm trong buøn laày choàng chaát phieàn naõo, ñöa caùnh tay Chaùnh phaùp keùo leân khieán cho thoaùt ra maø an trí vaøo trong Thaùnh ñaïo vaø Ñaïo quaû. Laïi nöõa, trao cho nhöõng höõu tình nhöõng nghóa lôïi to lôùn, cho neân goïi laø Ñaïi bi, nghóa laø daïy cho chuùng sanh ñoaïn tröø ba aùc ñaïo, tu taäp ba dieäu haïnh, gieo troàng chuûng töû giaøu coù vui söôùng toân quyù, caûm ñöôïc quaû toân quyù voâ cuøng giaøu coù vui söôùng, hình saéc tuyeät vôøi moïi ngöôøi ñeàu thích nhìn, da thòt thaân theå mòn maøng töôi saùng thanh tònh, hoaëc laøm Luaân vöông, hoaëc laøm

Ñeá thích, hoaëc laøm Ma vöông, hoaëc laøm Phaïm vöông, laàn löôït chuyeån tieáp cho ñeán hoaëc laø sanh ñeán Höõu ñaûnh, hoaëc laïi gieo troàng chuûng töû ba thöøa daãn daét ñaït ñöôïc Boà-ñeà Nieát-baøn cuûa ba thöøa. Nhö vaäy nhôø vaøo uy löïc cuûa Ñai bi. Laïi nöõa, do ñaït ñöôïc giaù trò to lôùn, cho neân goïi laø Ñaïi bi, nghóa laø taát caû moïi luùc ôû taát caû moïi nôi, boá thí taát caû moïi vaät yeâu quyù nhö thaân maïng-taøi saûn vaø vôï con.., cöùu giuùp khoå naïn ngheøo khoù thieáu thoán cho caùc chuùng sinh, thoï trì daày ñuû giôùi caám thanh tònh, thaø boû thaân maïng chöù khoâng heà huûy phaïm, töø nhöõng ñaùnh maéng-laêng nhuïc-caét lìa thaân theå cho ñeán ñoaïn döùt maïng soáng maø khoâng heà oaùn giaän, tinh taán thöïc haønh khoå haïnh chöa töøng taïm nghó, luoân luoân ôû nôi vaéng laëng chuyeân tu Tónh löï, vì tueä thuø thaéng cho neân caàu phaùp khoâng heà lôi loõng. Vieân maõn giaù trò to lôùn vôùi phöông ñöùc-trí tueä-tö löông nhö vaäy, môùi ñaït ñöôïc Ñaïi bi thanh tònh cöùu giuùp moïi khoå naïn nhö vaäy, khoâng gioáng nhö haøng Nhò thöøa

hoaëc giuùp cho neân cho neân böõa aên, trì giôùi neân ñeâm, cho ñeán tö duy veà neân baøi tuïng boán caâu lieàn ñaït ñöôïc quaû aáy. Laïi nöõa, ñaït ñöôïc gia haïnh to lôùn, cho neân goïi laø Ñaïi bi, nghóa laø caàn phaûi traõi qua ba voâ soá Ñaïi kieáp tu taäp traêm ngaøn khoå haïnh khoù thöïc haønh môùi ñaït ñöôïc Ñaïi bi voâ haïn nhö vaäy, khoâng gioáng haøng Thanh vaên caên taùnh nhanh nhaïy traõi qua saùu möôi kieáp tu caùc gia haïnh lieàn ñaït ñöôïc Boà-ñeà, khoâng gioáng nhö haøng Ñoäc giaùc caên taùnh raát nhanh nhaïy chæ traõi qua traêm kieáp tu caùc gia haïnh lieàn ñöôïc Boà-ñeà. Laïi nöõa, döïa vaøo thaân to lôùn maø phaùt khôûi, cho neân goïi laø Ñaïi bi, nghóa laø Ñaïi bi naøy quyeát ñònh döïa vaøo thaân do ba möôi hai loaïi töôùng Ñaïi tröôïng phu maø trang nghieâm taùm möôi veû deïp xen nhau trang ñieåm cho thaân theå, thaân maøu vaøng roøng luoân luoân toûa saùng neân taàm, khoâng ai coù theå nhìn thaáy ñænh ñaàu, chuùng sinh naøo ñöôïc gaëp ñeàu caûm thaáy ñöôïc lôïi ích. Ñaïi bi döïa vaøo thaân thuø thaéng nhö vaäy, khoâng gioáng nhö coâng ñöùc maø haøng Nhò thöøa döïa vaøo thaân thaáp beù, töôùng maïo khoâng troøn veïn, khoâng coù uy ñöùc cuõng coù theå hieän khôûi ñöôïc. Laïi nöõa, xaû boû nieàm an laïc to lôùn vôùi voâ löôïng voâ bieân phaùp baát coïng cuûa Phaät voâ cuøng thuø thaéng, heát söùc tuyeät vôøi, vöôït qua traêm ngaøn caâu chi bieån roäng, voøng quanh nuùi non cuøng nhöõng nôi hieåm naïn, ñi khaép nôi möôøi phöông cöùu khoå cho chuùng sanh, ñem laïi nieàm an laïc cho chuùng sanh. Nhö vaäy ñeàu laø uy löïc cuûa Ñaïi bi. Laïi nöõa, vì hoùa ñoä voâ löôïng höõu tình khoù hoùa ñoä maø taïo ra nhöõng vieäc laøm voâ cuøng vaát vaû thaät khoù laøm ñöôïc cho neân goïi laø Ñaïi bi, nghóa laø Ñöùc Phaät tuy ôû ñòa vò toân quyù nhaát maø vì chuùng sanh, cho neân luùc laøm thôï goám, coù luùc laøm ngöôøi buoân, coù luùc laøm löïc só, coù luùc laøm chuû saên, coù luùc laøm vai heà, coù luùc laøm baùn traêng hoa, coù luùc ñaåy thuyeàn maûng… Laøm nhöõng vieäc xen taïp thaáp keùm nhö vaäy, ñeå cöùu giuùp caùc loaïi höõu tình ñaõ ñöôïc caûm hoùa. Coù luùc daãn A-nan ñi qua khaép naêm neõo, ngaøy ñeâm khoâng ngöøng laøm lôïi ích cho höõu tình. Coù luùc laøm cho Chæ Man ñöôïc ñoä thoaùt maø keùo daøi hoaëc ruùt ngaén khoaûng caùch luùc xa-luùc gaàn, khieán

cho keû aáy ñöôïc ñieàu phuïc roài sau ñoù môùi hoùa ñoä. Tuy caùc Ñöùc Phaät thaønh töïu phaåm ñöùc taøm quyù taêng thöôïng nhöng vì höõu tình maø hieän roõ töôùng aâm taøng, khieán cho hoï troâng thaáy roài chaám döùt söï phæ baùng, voâ löôïng höõu tình nghe thaáy ñeàu thuaän theo ñöïoc caûm hoùa. Tuy laø töø laâu xa ñoaïn tröø söï voäi vaøng, ñuøa côït, nhöng vì höõu tình maø hieän ra töôùng löôõi roäng daøi cho ñeán bôø toùc che kín khuoân maët, khieán cho höõu tình nhôø ñoù maø tieáp nhaän söï giaùo hoùa cuûa Ñöùc Phaät. Nhöõng söï vieäc nhö vaäy, voâ löôïng voâ bieân maø taát caû nhôø vaøo uy löïc cuûa Ñaïi bi.

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 31 559

Laïi nöõa, khuynh ñoäng vaø ñaïi xaû, cho neân goïi laø ñaïi bi, nghóa laø Ñöùc Phaät thaønh töïu hai loaïi Ñaïi phaùp: 1. Ñaïi xaû. 2. Ñaïi bi. Neáu Ñöùc Phaät an truù trong phaùp Ñaïi xaû thì giaû söû caùc loaøi höõu tình khaép möôøi phöông, cuøng luùc thoåi tuø vaø lôùn vaø ñaùnh troáng lôùn, hoaëc hieän ra tieáng saám vang ñoäng, chôùp giaät saùng loøa, seùt noå ñinh tai, nuùi röøng ñaát ñai rung chuyeån long trôøi lôû ñaát, khoâng theå naøo laøm Ñöùc Phaät khôûi taâm nghe nhìn söï vieäc ñang xaûy ra. Neáu luùc Ñöùc Phaät hieän khôûi phaùp Ñaïi bi, ñaùnh vaøo nuùi Ñaïi xaû laøm cho chaán ñoäng, cuõng khieán cho voâ löôïng söùc maïnh cuûa Na-la-dieân hôïp laïi thaønh thaân, nhö luoàng gioù raát maïnh thoåi vaøo ngoïn coû nhoû beù khaép nôi boàng beành chuyeån ñoäng, laøm nhöõng vieäc lôïi laïc toát ñeïp cho höõu tình. Do nhöõng nghóa treân ñaây, cho neân goïi laø Ñaïi bi. Ñaïi bi nhö vaäy thì Giôùi chæ laø coõi Saéc, ñòa chæ thuoäc veà Tónh löï thöù tö. Sôû y laø chæ döïa vaøo ngöôøi ôû coõi Duïc vôùi thaân Ñaïi Tröôïng Phu cuûa chaâu Thieâm boä, bôûi vì chæ döïa vaøo thaân naøy maø ñaït ñöôïc Ñaïi bi. Haønh töôùng thì khoâng phaûi laø möôøi saùu haønh töôùng maø laø haønh töôùng khaùc. Sôû duyeân laø duyeân vôùi taát caû caùc phaùp cuûa höõu tình trong ba coõi. Nieäm truù thì coù phaùp nieäm truù. Trí thì chæ coù Theá tuïc trí. Tam-ma-ñòa cuøng coù thì khoâng phaûi laø cuøng coù Tam-ma-ñòa. Caên töông öng thì töông öng vôùi xaû caên. Quaù khöù-vò lai-hieän taïi thì ñeàu laø ba ñôøi. Duyeân vôùi quaù khöù- vò lai-hieän taïi thì duyeân vôùi ba ñôøi. Thieän-baát thieän vaø voâ kyù thì chæ laø thieän. Duyeân vôùi Thieän-baát thieän vaø voâ kyù thì duyeân vôùi caû ba loaïi. Heä thuoäc va khoâng heä thuoäc thì chæ heä thuoäc coõi saéc. Duyeân vôùi heä thuoäc vaø khoâng heä thuoäc thì duyeân vôùi heä thuoäc ba coõi. Hoïc-voâ hoïc vaø phi hoïc phi voâ hoïc thì chæ phi hoïc phi voâ hoïc. Do kieán maø ñoaïn_do tu maø ñoaïn vaø khoâng ñoaïn, thì chæ duyeân vôùi do kieán-tu maø ñoaïn. Duyeân vôùi danh -duyeân vôùi nghóa thì duyeân vôùi taát caû danh nghóa. Duyeân vôùi töï töông tuïc-tha töông tuïc vaø phi töông tuïc, tuy duyeân vôùi taát caû tö-tha töông tuïc maø phaàn nhieàu laø duyeân vôùi tha töông tuïc. Gia haïnh ñaéc vaø ly nhieãm ñaéc, coù theå noùi laø gia haïnh ñaéc, bôûi vì traõi qua ba voâ soá kieáp tích taäp gia haïnh thuø thaéng maø ñaït ñöôïc, coù theå laø ly nhieãm ñaéc, bôûi vì luùc lìa nhieãm cuûa Höõu ñaûnh ñaït ñöôïc Taän trí maø ñaït ñöôïc Ñaïi bi. Hoûi: Theá naøo goïi laø gia haïnh Ñaïi bi? Ñaùp: Gia haïnh naøy coù hai loaïi: 1. Gia haïnh gaàn, ñoù laø Thuaän quyeát traïch phaàn.., 2. Gia haïnh xa, ñoù laø baét ñaàu töø luùc khoâng lui suït taâm Boà ñeà…

Hoûi: Ñaïi bi naøy do löïc naøo thaâu nhieáp? Ñaùp: Do trí löïc veà xöù phi xöù thaâu nhieáp, bôûi vì coâng ñöùc baát coïng cuûa Ñöùc Theá Toân phaàn nhieàu thaâu nhieáp trong trí löïc veà xöù phi xöù. Hoûi: Bi vaø Ñaïi bi coù gì sai bieät? Ñaùp: Neân bieát sô löôït coù taùm loaïi sai bieät: 1. Töï taùnh sai bieät, ñoù laø Bi laáy thieän caên voâ saân laøm töï taùnh, Ñaïi bi laáy thieän caên voâ si laøm töï taùnh. 2. Haønh töôùng sai bieät, ñoù laø Bi laøm haønh töôùng cuûa Khoå Khoå, Ñaïi bi laøm haønh töôùng cuûa ba Khoå. 3. Sôû duyeân sai bieät, ñoù laø Bi chæ duyeân vôùi coõi Duïc, Ñaïi bi duyeân vôùi taát caû ba coõi. 4. Döïa vaøo ñòa sai bieät, ñoù laø Bi döïa vaøo taát caû möôøi ñòa, töùc laø boán Tónh lö-boán caän phaàn, Tónh löï trung gian va coõi Duïc, Ñaïi bi chæ döïa vaøo tónh löï thöù tö. 5. Sôû y sai bieät, ñoù laø Bi döïa vaøo taát caû thaân ba thöøa vaø thaân dò sinh, Ñaïi bi chæ döïa vaøo thaân Phaät. 6. Chöùng ñaéc sai bieät, ñoù laø Bi ñaït ñöôïc luùc lìa nhieãm cuûa coõi Duïc cho ñeán lìa nhieãm cuûa Tónh löï thöù ba, Ñaïi bi chæ ñaït ñöôïc luùc lìa nhieãm cuûa Höõu ñaûnh. 7. Cöùu teá sai bieät, ñoù laø bi chæ cöùu teá hy voïng, Ñaïi bi thaønh töïu söï nghieäp cöùu teá. 8. Ai maãn sai bieät, ñoù laø Bi thöông xoùt khoâng bình ñaúng, Ñaïi bi thöông xoùt bình ñaúng. Treân ñaây goïi laø söï sai bieät giöõa Bi vaø Ñaïi bi. Ñaõ noùi veà Ñaïi bi Ñöùc Phaät, tieáp theo seõ noùi veà ba nieäm truù. Theá naøo laø ba? Ñoù laø: 1. Luùc Ñöùc Phaät thuyeát phaùp, neáu caùc ñeä töû cung kính laéng nghe tieáp nhaän, nhö lôøi daïy vaâng maïng thöïc haønh, Nhö Lai ñoái vôùi hoï khoâng sinh taâm hoan hyû khoâng haêng haùi möøng rôõ chæ khôûi leân Ñaïi xaû truù trong nieäm chaùnh tri tuøy theo söï thích hôïp maø daïy doã. 2. Luùc ñöùc Phaät thuyeát phaùp, neáu caùc ñeä töû khoâng cung kính laéng nghe tieáp nhaän, khoâng nhö lôøi daïy vaâng maïng thöïc haønh, Nhö Lai ñoái vôùi hoï khoâng sinh taâm saân haän, khoâng heà chaùn chöôøng oaùn traùch, khoâng rôøi boû traùch nhieäm baûo veä, chæ khôûi leân Ñaïi xaû truù trong nieäm chaùnh tri tuøy theo söï thích hôïp maø daïy doã. 3. Luùc ñöùc Phaät thuyeát phaùp, neân phaàn ñeä töû cung kính laéng nghe tieáp nhaän, nhö lôøi daïy vaâng maïng thöïc haønh, neân phaàn ñeä töû khoâng cung kính laéng nghe tieáp nhaän, khoâng nhö lôøi daïy vaâng maïng thöïc haønh, Nhö Lai ñoái vôùi hoï khoâng sinh taâm hoan hyû cuõng khoâng saân haän chæ khôûi leân

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 31 560

Ñaïi xaû truù trong nieäm chaùnh tri. Nhö vaäy ba loaïi Nieäm truù baát coïng neân bieát cuõng thaâu nhieáp ôû trí löïc veà xöù phi xöù, nghóa phaân bieät roäng ra nhö lyù caàn phaûi suy nghóa! Hoûi: Möôøi taùm loaïi baát coïng naøy cuûa Ñöùc Phaät, coù maáy loaïi coù theå laøm chi thuø thaéng ñoái vôùi thuyeát phaùp? Ñaùp: Tröø ra ba Nieäm truù, coøn laïi möôøi laêm loaïi ñeàu coù theå laøm Chi thuø thaéng ñoái vôùi thuyeát phaùp. Nguyeân côù theá naøo? Bôûi vì Ñöùc Phaät döïa vaøo möôøi Löïc coù theå thieát laäp luaän thuyeát cuûa mình, döïa vaøo boán Voâ uùy coù theå phaù vôõ luaän thuyeát cuûa ngöôøi khaùc, döïa vaøo Ñaïi bi maø khôûi leân yù muoán thuyeát phaùp. Do ba loaïi naøy thaønh töïu söï nghieäp thuyeát phaùp, ba loaïi nieäm truù coù Löïc nhö vaäy, chæ vaøo luùc thuyeát phaùp ñoái vôùi chuùng ñeä töû

khoâng sinh taâm vui buoàn, phaùt khôûi Ñaïi xaû truù trong nieäm chaùnh tri, goïi laø phaùp baát coäng. Nhö trong kinh noùi: “Nhö Lai thaønh töïu baûy loaïi dieäu phaùp. Theá naøo laø baûy loaïi ? Ñoù laø: 1. Bieát roõ phaùp 2. Bieát roõ nghóa 3. Bieát roõ thôøi 4. Bieát roõ löôïng 5. Töï bieát mình 6. Bieát roõ chuùng 7. Bieát roõ söï sai bieät veà hôn keùm cuûa Boå-ñaëc-giaø-la.” Hoûi: Baûy loaïi dieäu phaùp naøy thì loaïi naøo coù bao nhieâu taùnh trí? Ñaùp: Baûy loaïi naøy ñieàu laø taùnh Theá tuïc trí. Coù ngöôøi ñöa ra caùch noùi nhö vaäy: Ba loaïi bieát roõ phaùp, bieát roõ löôïng, bieát roõ chuùng chæ laø Theá tuïc trí, neân loaïi bieát roõ nghóa ñoái vôùi söï ham muoán veà caùc quaû baùo khieán cho chæ coù Nieát-baøn, laø thaéng nghóa thì laáy sau trí laøm taùnh, ñoù laø: Phaùp trí-Loaïi trí-Dieät trí-Taän trí-Voâ sinh trí vaø Theá tuïc trí, ñoái vôùi söï ham muoán veà caùc quaû baùo khieán cho taát caû phaùp ñieàu laø thaéng nghóa thì laáy möôøi trí laøm taùnh. Bieát roõ thôøi vaø töï bieát mình, laáy taùm trí taùnh, tröø Dieät trí vaø Tha taâm trí. Bieát roõ söï sai bieät veà hôn keùm cuûa Boå-ñaëc-giaø -la, laáy chín trí laøm taùnh, tröø dieät trí. Coù Sö khaùc noùi: Bieát roõ thôøi cuõng laáy chín trí laøm taùnh, ñoù laø tröø ra Dieät trí. Lôøi bình: Nhöõng ñieàu ñaõ noùi nhö vaäy tuy cuõng coù lyù, nhöng maø trong kinh taát caû baûy loaïi naøy ñeàu laø taùnh cuûa Theá tuïc trí. Bôûi vì ñieàu bieát roõ veà söï vaø phaùp coù sai bieät. Hoûi: Baûy loaïi dieäu phaùp naøy do löïc maø thaâu nhieáp? Ñaùp: Ñeàu do trí löïc veà xöù phi xöù thaâu nhieáp.

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 31 561

Nhö trong kinh noùi “Nhö Lai thaønh töïu naêm Thaùnh trí veà Tam-ma- ñòa. Theá naøo laø naêm? Ñoù laø: 1. Coù trí noäi chöùng phaùt sinh, bieát Tam-ma-ñòa naøy laø Thaùnh lìa nhieãm. 2. Coù trí noäi chöùng phaùt sinh, bieát Tam-ma-ñòa naøy khoâng phaûi laø nôi tieáp caän cuûa ngöôøi ngu, maø laø nôi ca ngôïi cuûa ngöôøi trí. 3. Coù trí noäi chöùng phaùt sinh, bieát Tam-ma-ñòa naøy laø nieàm vui hieän taïi vaø nieàm vui veà sau. 4. Coù trí noäi chöùng phaùt sinh, bieát Tam-ma-ñòa naøy tòch tónh vi dieäu, laø ñaïo ngaên laïi laøm cho taâm hoàn luoân luoân höôùng ñeán maø coù söï chöùng ñaéc. 5. Coù trí noäi chöùng phaùt sinh, bieát Tam-ma-ñòa naøy do chaùnh nieäm maø nhaäp, do chaùnh nieäm maø xuaát.” Hoûi : Naêm Thaùnh trí veà Tam-ma-ñòa naøy thì loaïi naøo coù bao nhieâu taùnh trí? Ñaùp: Naêm loaïi naøy ñeàu laø taùnh Theá tuïc trí. Coù ngöôøi ñöa ra caùch noùi nhö vaäy: Ñeàu laø taùnh cuûa taùm trí, ñoù laø tröø ra dieät trí va Tha taâm trí. Toân giaû Dieäu AÂm ñöa ra caùch noùi nhö vaäy: “Ñeàu naøy laø taùnh cuûa saùu trí, ñoù laø tröø ra Khoå-Taäp-Dieät vaø Tha taâm trí” Lôøi bình: Nhöõng caùch noùi nhö vaäy tuy cuõng coù lyù, nhöng maø trong kinh noùi taát caû naêm loaïi naøy ñeàu laø taùnh Theá tuïc, bôûi vì ñeàu bieát roõ veà Ñònh vaø söï vieäc coù sai bieät. Hoûi: Naêm Thaùnh trí veà Tam-ma-ñòa do löïc naøo thaâu nhieáp? Ñaùp: Ñeàu do trí löïc veà xöù phi xöù thaâu nhieáp. Döïa vaøo giaûi thích veà thaân löïc luaän veà nhöõng phaùp gaàn keà roõ raøng. Theá naøo laø Traïch dieät? Cho ñeán noùi roäng ra. Hoûi: Vì sao soaïn ra phaàn luaän naøy? Ñaùp: Vì ngaên chaën toân chæ cuûa ngöôøi khaùc ñeå hieån baøy chaùnh nghóa. Nghóa laø hoaëc coù ngöôøi chaáp: Traïch dieät-Phi traïch dieät-Voâ thöôøng dieät khoâng phaûi laø theå coù thaät. Nhö phaùi Thí duï ñaõ noùi, vì ngaên chaën

caùi chaáp aáy maø hieån baøy ba loaïi Dieät ñeàu coù theå thaät. Hoaëc laïi coù ngöôøi chaáp: Ba loaïi Dieät naøy ñeàu laø voâ vi. Nhö Luaän giaû phaân bieät ñaõ noùi, vì ngaên chaën caùi chaáp aáy maø hieån baøy hai loaïi dieät laø voâ vi, Voâ thöôøng dieät laø höõu vi. Vì vaäy maø soaïn ra phaàn luaän naøy. Hoûi: Theá naøo laø Traïch dieät? Ñaùp: Caùc Dieät laø lìa boû heä thuoäc, ñöôïc lìa boû heä thuoäc ñaõ ñaït ñöôïc thì goïi laø Traïch dieät. Hoûi:Theá naøo laø phi traïch dieät?

Ñaùp: Caùc Dieät maø khoâng phaûi laø lìa boû heä thuoäc, nghóa laø caùc phaùp dieät cuõng khoâng lìa boû heä thuoäc, khoâng ñaït ñöôïc lìa boû heä thuoäc maø ñaït ñöôïc, goïi laø phi traïch dieät. Hoûi: Theá naøo laø Voâ thöôøng dieät? Ñaùp Caùc haønh taûn ra, hö hoaïi, suïp ñoã, maát ñi vaø lui suït, thì goïi laø Voâ thöôøng dieät. Trong naøy, taûn ra, hö hoaïi, suïp ño,ã maát ñi vaø lui suït, vaên töï tuy coù sai bieät cuøng bieåu hieän veà Voâ thöôøng dieät. Vaû laïi, noùi caùc haønh taûn ra..., khoâng gioáng nhö söï tung vaõi caùc loaïi ñaäu meø... laøm cho ñeán choã khaùc, maø chæ bieåu hieän do Voâ thöôøng dieät khoâng coøn coù taùc duïng gì nöõa. Nghóa laø töï taùnh cuûa phaùp höõu vi luoân coù bôûi vì töôùng sinh, cho neân coù taùc duïng phaùt khôûi, bôûi vì töôùng dieät, cho neân khoâng coøn taùc duïng gì nöõa goïi laø taûn ra, hö hoaïi, suïp ñoã, maát ñi vaø lui suït. Hoûi: Phi traïch dieät vaø Voâ thöôøng dieät coù gì sai bieät? Ñaùp: Phi traïch dieät nhôø vaøo khaû naêng choïn löïa maø thoaùt khoûi nhöõng dòch beänh, tai hoïa baát ngôø, saàu naõo vaø caùc loaïi ma söï nhö thöïc haønh caùc phaùp khoå ñau cuûa theá gian, khoâng phaûi laø phaùp ñieàu phuïc, ñoaïn tröø, vöôït qua ñoái vôùi caùc tham duïc. Voâ thöôøng dieät laø caùc haønh taûn ra, hö hoaïi, suïp ñoã, maát ñi vaø lui suït. Ñaây goïi laø söï sai bieät giöõa hai loaïi dieät. Trong naøy, thoaùt khoûi nhöõng dòch beänh, tai hoïa baát ngôø, saàu naõo vaø caùc loaïi ma söï cuøng caùc phaùp khoå ñau, laø hieån baøy veà phaùp höõu laäu Phi traïch dieät thoaùt khoûi caùc phaùp thöïc haønh cuûa theá gian, laø hieån baøy veà phaùp voâ laäu Phi traïch dieät; khoâng phaûi laø phaùp ñieàu phuïc-ñoaïn tröø- vöôït qua ñoái vôùi caùc tham duïc, laø hieån baøy veà ñieåm khaùc nhau vôùi Traïch dieät. Hoûi: Vì sao trong naøy chæ noùi veà söï sai bieät giöõa Phi traïch dieät vaø Voâ thöôøng dieät, maø khoâng noùi ñeán Traïch dieät? Ñaùp: Laø yù cuûa ngöôøi soaïn luaän muoán nhö vaäy, cho ñeán noùi roäng ra. Laïi nöõa, trong naøy caàn phaûi ñöa ra caùch noùi nhö vaäy. Hoûi: Traïch dieät-Phi traïch dieät vaø Voâ thöôøng dieät coù gì sai bieät? Ñaùp: Traïch dieät laø döïa vaøo khaû naêng choïn löïa cho neân phaùp höõu laäu dieät maát, Phi traïch dieät laø khoâng döïa vaøo khaû naêng choïn löïa maø thoaùt khoûi nhöõng dòch beänh, noùi roäng ra nhö tröôùc, Voâ thöôøng dieät laø taûn ra, hö hoaïi, suïp ñoã, maát ñi vaø lui suït. Laïi nöõa, Traïch dieät laø giaûi thoaùt, laø töôùng xa lìa heä thuoäc, Phi traïch dieät laø giaûi thoaùt maø khoâng phaûi laø töôùng xa lìa heä thuoäc. Voâ thöôøng dieät khoâng phaûi laø giaûi thoaùt khoâng phaûi laø töôùng xa lìa heä thuoäc. Laïi nöõa, Traïch dieät ñaït döôïc töø phaùp höõu

laäu trong trong ba ñôøi, Phi traïch dieät ñaït ñöôïc töø phaùp höõu vi khoâng sinh cuûa vò lai, Voâ thöôøng dieät chuyeån bieán töø taát caû phaùp cuûa hieän taïi. Laïi nöõa, Traïch dieät laø thieän, ñaït ñöôïc noù cuõng thieän, Phi traïch dieät laø voâ kyù, ñaït ñöôïc noù cuõng voâ kyù, Voâ thöôøng dieät goàm caû ba loaïi, ñaït ñöôïc noù cuõng laø ba loaïi. Laïi nöõa, Traïch dieät laø voâ laäu, ñaït ñöôïc noù goàm caû höõu laäu vaø voâ laäu. Traïch dieät laø voâ laäu, ñaït ñöôïc noù chæ coù höõu laäu, Voâ thöôøng dieät goàm caû hai loaïi, ñaït ñöôïc noù cuõng goàm hai loaïi. Laïi nöõa, Traïch dieät laø khoâng heä thuoäc ñaït ñöôïc noù hoaëc laø heä thuoäc coõi Saéc hoaëc laø heä thuoäc coõi Voâ saéc, hoaëc laø khoâng heä thuoäc; Phi traïch dieät laø khoâng heä thuoäc ñaït ñöôïc noù chæ laø heä thuoäc ba coõi, Voâ thöôøng dieät heä thuoäc ba coõi, ñaït ñöôïc noù cuõng heä thuoäc ba coõi, hoaëc laø khoâng heä thuoäc. Laïi nöõa, Traïch dieät laø phi hoïc phi voâ hoïc, ñaït ñöôïc noù hoaëc laø hoïc, hoaëc laø voâ hoïc, hoaëc laø phi hoïc phi voâ hoïc; Phi traïch dieät laø phi hoïc phi voâ hoïc ñaït ñöôïc noù cuõng chæ laø phi hoïc phi voâ hoïc; Voâ thöôøng dieät goàm caû ba loaïi, ñaït ñöôïc noù cuõng laø ba loaïi. Laïi nöõa Traïch dieät laø khoâng ñoaïn, ñaït ñöôïc noù hoaëc laø do tu maø ñoaïn, hoaëc laø khoâng ñoaïn; Phi traïch dieät laø khoâng ñoaïn, ñaït ñöôïc noù chæ laø do tu maø ñoaïn; Voâ thöôøng dieät goàm caû ba loaïi, ñaït ñöôïc noù cuõng laø ba loaïi. Laïi nöõa, Traïch dieät vaø Phi traïch dieät ñeàu khoâng nhieãm oâ, ñaït ñöôïc noù cuõng ñeàu khoâng nhieãm oâ; Voâ thöôøng dieät goàm caû nhieãm oâ vaø khoâng nhieãm oâ, ñaït ñöôïc noù cuõng laø hai loaïi. Nhö nhieãm oâ vaø khoâng nhieãm oâ, coù toäi vaø khoâng coù toäi, lui suït vaø khoâng lui suït cuõng nhö vaäy. Laïi nöõa, Traïch dieät khoâng coù dò thuïc, ñaït ñöôïc noù laø coù dò thuïc, hoaëc laø khoâng coù dò thuïc; phi traïch dieät khoâng coù dò thuïc, ñaït ñöôïc noù cuõng khoâng coù dò thuïc, Voâ thöôøng dieät goàm caû hai loaïi, ñaït ñöôïc noù cuõng coù hai loaïi. Laïi nöõa, Traïch dieät laø ñaïo quaû, ñaït ñöôïc noù hoaëc laø ñaïo, laø ñaïo quaû, hoaëc laø chaúng phaûi ñaïo, chaúng phaûi ñaïo quaû, ñaït ñöôïc noù hoaëc laø ñaïo, laø ñaïo quaû, hoaëc laø chaúng phaûi laø ñaïo chaúng phaûi laø ñaïo quaû, Phi traïch dieät chaúng phaûi laø ñaïo, chaúng phaûi laø ñaïo quaû, ñaït ñöôïc noù cuõng chaúng phaûi laø ñaïo chaúng phaûi laø ñaïo quaû; Voâ thöôøng dieät hoaëc laø ñaïo maø chaúng phaûi laø ñaïo quaû, hoaëc laø ñaïo cuõng laø ñaïo quaû, hoaëc chaúng phaûi ñaïo, chaúng phaûi ñaïo quaû. Laïi nöõa, Traïch dieät thaâu nhieáp Dieät ñeá, ñaït ñöôïc noù thaâu nhieáp ba ñeá, tröø ra dieät ñeá; Phi traïch dieät khoâng phaûi laø ñeá thaâu nhieáp, ñaït döôïc noù thaâu nhieáp hai ñeá, ñoù laø Khoå-Taäp; Voâ thöôøng dieät thaâu nhieáp ba ñeá, tröø ra dieät deá, ñaït döôïc noù cuõng nhö vaäy. Caàn phaûi ñöa ra bieän phaùp bieän giaûi roäng veà söï sai bieät nhö vaäy, maø khoâng nhö vaäy laø bôûi vì vì tröôùc ñaây ñaõ noùi, nghóa laø Traïch dieät laø

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 31 564

xa lìa heä thuoäc, Phi traïch dieät vaø Voâ thöôøng dieät khoâng phaûi xa lìa heä thuoäc, ñeàu khoâng phaûi xa lìa heä thuoäc, cho neân caàn phaûi bieän giaûi veà phaân bieät. Coù ngöôøi noùi: Hai loaïi dieät deàu khoâng duïng coâng maø ñöôïc cuøng vôùi hai loaïi kia coù khaùc neân khoâng caàn phaûi noùi. Hoûi: Ñaõ bieát

Traïch dieät laáy xa lìa heä thuoäc laøm theå, thì caàn phaûi noùi vì sao goïi laø Traïch dieät chaêng? Ñaùp: Traïch aáy goïi laø Tueä, Dieät laø quaû cuûa noù, Dieät do Traïch maø ñöôïc cho neân goïi laø Traïch dieät. Laïi nöõa, luoân luoân vaát vaû, luoân luoân gia haïnh, luoân luoân duïng coâng choïn löïa caùc phaùp ñaït ñöôïc dieät naøy, cho neân goïi laø traïch dieät. Nghóa laø Khoå nhaãn-khoå trí quyeát ñònh choïn löïa Khoå ñeá ñaït ñöôïc dieät töø phaùp do kieán Khoå maø ñoaïn, Taäp nhaãn-Taäp trí quyeât ñònh choïn löïa Taäp ñeá, ñaït ñöôïc dieät töø phaùp do kieán Taäp maø ñoaïn, Dieät nhaãn-Dieät trí quyeát ñònh choïn löïa Dieät ñeá, ñaït ñöôïc dieät töø phaùp do kieán Dieät maø ñoaïn, Ñaïo nhaãn-Ñaïo trí quyeát ñònh choïn löïa Ñaïo ñeá, ñaït ñöôïc dieät töø phaùp do kieán Ñaïo maø ñoaïn. Duøng nhöõng trí nhö Khoå... nhieàu laàn quyeát ñònh choïn löïa Khoå thaùnh ñeá..., ñaït ñöôïc dieät töø phaùp do tu maø ñoaïn, cho neân goïi laø Traïch dieät. Hoûi: Töï taùnh cuûa Traïch dieät chæ laø neân hay laø nhieàu vaät? Ñaùp: Coù ngöôøi noùi laø neân vaät. Hoûi: Neáu nhö vaäy thì luùc chöùng Traïch dieät do kieán maø ñoaïn phaùp cuõng chöùng Traïch dieät do tu maø ñoaïn phaùp hay khoâng? Neáu cuõng chöùng thì ñoái trò sau tu seõ trôû thaønh voâ duïng, neáu khoâng chöùng thì laøm sao neân vaät maø phaàn ít thì chöùng, phaàn ít laïi khoâng chöùng? Ñaùp: Coù ngöôøi noùi laø hai vaät: 1. Traïch dieät do kieán maø ñoaïn phaùp. 2. Traïch dieät do tu maø ñoaïn phaùp. Hoûi: Neáu nhö vaäy thì khi chuùng Traïch dieät do kieán Khoå maø ñoaïn phaùp, cuõng chöùng Traïch dieät do kieán Taäp Dieät Ñaïo maø ñoaïn phaùp hay khoâng? Neáu cuõng chöùng thì ñoái trò sau tu seõ trôû thaønh voâ duïng, neáu khoâng chöùng thì laøm sao neân vaät maø phaàn ít thì chöùng, phaàn ít laïi khoâng chöùng? Ñaùp: Coù ngöôøi noùi laø naêm vaät, nghóa laø do Traïch dieät do kieán maø ñoaïn phaùp coù boán, Traïch dieät do tu maø ñoaïn coù neân. Hoûi: Neáu nhö vaäy thì luùc chöùng Traïch dieät do kieán-tu maø ñoaïn phaùp thuoäc coõi duïc, cuõng chöùng Traïch dieät do kieán-tu maø ñoaïn phaùp thuoäc coõi Saéc-Voâ Saéc hay khoâng? Neáu cuõng chöùng thì ñoái trò sau tu seõ trôû thaønh voâ duïng, neáu khoâng chöùng thì laøm sao neân vaät maø phaàn ít thì chöùng, phaàn ít laïi khoâng chöùng?

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 31 565

Ñaùp: Coù ngöôøi noùi Traïch dieät coù möôøi neân vaät, nghóa laø Traïch dieät do kieán maø ñoaïn phaùp coù taùm, Traïch dieät do tu maø ñoaïn phaùp coù ba. Hoûi: Neáu nhö vaäy thì luùc chöùng Traïch dieät do tu maø ñoaïn phaùp phaåm Thöôïng Thöôïng thuoäc coõi Duïc, cuõng chöùng Traïch dieät do tu maø ñoaïn cuûa taùm phaåm sau thuoäc coõi Duïc hay khoâng? Neáu cuõng chöùng thì ñoái trò sau tu seõ trôû thaønh voâ duïng, neáu khoâng chöùng thì laøm sao neân vaät maø phaàn ít thì chöùng, phaàn ít laïi khoâng chöùng? Traïch dieät do tu maø ñoaïn phaùp cuûa chín phaåm thuoäc coõi Saéc-Voâ saéc, neâu ra hoûi cuõng nhö vaäy. Ñaùp: Coù ngöôøi noùi Traïch dieät coù ba möôi laêm vaät, nghiaõ laø Traïch dieät do Kieán maø ñoaïn phaùp coù taùm, Traïch dieät do tu maø ñoaïn phaùp thuoäc ba coõi ñeàu coù chín thaønh ra hai möôi baûy, coäng vôùi taùm ôû tröôùc laø ba möôi laêm. Hoûi: Neáu nhö vaäy luùc chöùng Traïch dieät do tu maø maø ñoaïn phaùp thuoäc Tónh löï thöù nhaát, cuõng chöùng Traïch dieät do tu maø ñoaïn phaùp thuoäc ba Tónh löï sau hay khoâng?

Neáu cuõng chöùng thì ñoái trò sau tu seõ trôû thaønh voâ duïng, neáu khoâng chöùng thì laøm sao neân vaät maø phaàn ít thì chöùng- phaàn ít laïi khoâng chöùng? Phaùp do tu maø ñoaïn thuoäc boán Ñòa Voâ saéc, neâu ra hoûi cuõng nhö vaäy. Ñaùp: Coù ngöôøi noùi Traïch dieät coù taùm möôi chín vaät, nghóa laø Traïch dieät do kieán maø ñoaïn phaùp coù taùm, Traïch dieät do tu maø ñoaïn phaùp thuoäc chín ñòa ñeàu coù chín thaønh ra taùm möôi moát, coäng vôùi taùm ôû tröôùc laø taùm möôi chín. Hoûi: Neáu nhö vaäy thì phaùp do kieán maø ñoaïn thuoäc chín ñòa trong ba coõi, moãi ñòa ñeàu coù boán boä, chín phaåm sai bieät, laøm sao Traïch dieät chæ coù taùm loaïi? Vaû laïi, phaùp do kieán-tu maø ñoaïn thì moãi ñòa moãi neân boä moãi neân phaåm ñeàu coù nhieàu loaïi, laøm sao Traïch dieät chæ coù neân loaïi? Lôøi bình: Neân ñöa ra caùch noùi nhö vaäy: Tuøy theo phaùp höõu laäu coù theå nhö vaäy thì Traïch dieät cuõng nhö vaäy, tuøy theo theå cuûa söï vieäc heä thuoäc coù nhö vaäy thì Theå lìa xa heä thuoäc cuõng coù nhö vaäy. Hoûi: Ñaõ bieát Traïch dieät tuøy theo söï vieäc heä thuoäc coù löôïng nhö vaäy, thì luùc caùc loaïi höõu tình chöùng Traïch dieät, laø cuøng chöùng nhö nhau hay laø chöùng khaùc nhau? Giaû söû nhö vaäy thì coù gì sai? Hay caû hai ñeàu coù sai laàm? Neáu cuøng chöùng nhö nhau thì taïi sao Nieát-baøn goïi laø phaùp Baát coïng? Vaû laïi, neáu nhö vaäy thì neáu luùc neân höõu tình ñaït döôïc Nieát-baøn, taát caû höõu tình ñeàu phaûi ñaït ñöôïc, neáu nhö vaäy seõ khoâng nhôø vaøo duïng coâng maø töï nhieân giaûi thoaùt. Neáu chöùng khaùc nhau, thì taïi sao Nieát-baøn goïi laø khoâng ñoàng loaïi? Vaû laïi, trong kinh noùi neân hieåu nhö theá naøo? Nhö noùi “Nhö Lai giaûi thoaùt vaø caùc A-la-haùn khaùc giaûi thoaùt khoâng coù

gì khaùc nhau” Ñaùp: Neân ñöa ra caùch noùi nhö vaäy: Luùc caùc höõu tình chöùng Traïch dieät, ñeàu cuøng chöùng nhö nhau. Hoûi: Neáu nhö vaäy taïi sao Nieát-baøn goïi laø phaùp baát coäng? Ñaùp: Theå cuûa Nieát-baøn tuy thaät söï gioáng nhau, nhöng döïa theo chöùng ñaéc maø noùi thì goïi laø baát coäng, bôûi vì chöùng ñaéc lìa xa heä thuoäc thì moãi loaïi höõu tình khôûi hieän rieâng bieät trong söï töông tuïc cuûa mình. Hoûi Neáu luùc neân höõu tình ñaït ñöôïc Nieát-baøn, thì caùc höõu tình khaùc vì sao khoâng ñaït ñöôïc? Ñaùp: Neáu trong thaân coù Nieát-baøn ñaït ñöôïc thì goïi ñaït ñöôïc Nieát- baøn, khoâng coù thì khoâng nhö vaäy, cho neân khoâng coù sai laàm laø trong neân luùc taát caû höõu tình ñeàu ñaït ñöôïc Nieát-baøn. Coù sö khaùc noùi: Luùc caùc loaïi höõu tình chöùng Traïch dieät thì taát caû ñeàu chöùng khaùc nhau. Hoûi: Neáu nhö vaäy thì taïi sao Nieát-baøn goïi laø khoâng ñoàng loaïi? Ñaùp: Ngaên chaën veà nhaân ñoàng loaïi, cho neân ñöa ra caùch noùi nhö vaäy. Nghóa laø caùc Traïch dieät khoâng coù nhaân ñoàng loaïi, cho neân goïi laø khoâng ñoàng loaïi, chöù khoâng phaûi laø caùc höõu tình khoâng coù Traïch dieät laàn löôït chuyeån tieáp töông töï. Hoûi: Khoå phaùp trí nhaãn khoâng coù nhaân ñoàng loaïi, cuõng caàn phaûi goïi laø phaùp khoâng ñoàng loaïi, vì sao phaùp höõu vi ñeàu goïi laø ñoàng loaïi, maø chæ noùi Nieát-baøn goïi laø khoâng ñoàng loaïi? Ñaùp: Khoå trí phaùp nhaãn tuy khoâng coù nhaân ñoàng loaïi, nhöng coù theå laøm nhaân ñoàng loaïi cho caùc phaùp khaùc, cho neân cuõng goïi laø ñoàng loaïi, Nieát-baøn thì khoâng coù nhö

vaäy. Laïi nöõa, caùc phaùp höõu vi cuøng do ba moân Uaån-Giôùi-Xöù thaâu nhieáp, cuøng thuoäc veà ba ñôøi, cuøng coù sinh dieät, cuøng coù Thöôïng-Trung-Haï, cuøng coù tröôùc sau, cuøng töø nhaân maø sinh, cuøng coù naêng löïc sinh ra quaû, cho neân goïi laø ñoàng loaïi, Nieát-baøn thì khoâng nhö vaäy cho neân goïi laø khoâng ñoàng loaïi. Laïi nöõa, trong taát caû caùc phaùp chæ coù Nieát-baøn laø thieän, laø thöôøng haèng, phaùp khaùc thì khoâng nhö vaäy cho neân goïi laø khoâng ñoàng loaïi. nghóa laø caùc phaùp khaùc coù thieän maø khoâng thöôøng haèng, coù thöôøng haèng maø khoâng phaûi laø thieän, coù phaùp khoâng phaûi laø hai loaïi thieän vaø thöôøng haèng, chæ rieâng Nieát-baøn coù ñuû hai nghóa thieän vaø thöôøng haèng, cho neân chæ rieâng Nieát-baøn goïi laø phaùp khoâng ñoàng loaïi. Hoûi: Trong kinh ñaõ noùi laïi thoâng hieåu nhö theá naøo? Nhö noùi: “Nhö Lai giaûi thoaùt vaø caùc A-la-haùn giaûi thoaùt khoâng coù gì khaùc nhau” Ñaùp: Giaûi thoaùt trong thaân ba thöøa tuy khaùc nhau nhöng maø thieän vaø thöôøng haèng nhö nhau cho neân noùi khoâng coù gì khaùc nhau. Laïi nöõa,

noùi naøy bieåu hieän roõ raøng trong neân töông tuïc coù ñaïo ba thöøa cuøng chöùng giaûi thoaùt, nghóa laø döïa vaøo thaân khaùc ñaõ chöùng giaûi thoaùt, tuy ñeàu coù khaùc nhöng trong neân thaân coù taùnh ba thöøa cuøng chöùng giaûi thoaùt, tuøy theo thöøa naøo daãn daét phaùt khôûi Thaùnh ñaïo, cuõng coù theå chöùng ñöôïc Nieát-baøn naøy. Lôøi bình: Vaán ñeà aáy khoâng neân ñöa ra caùch noùi nhö vaäy, neân noùi theo caùch naøy: Caùc loaøi höõu tình coù khaép trong ôû trong moãi neân phaùp höõu laäu, ñeàu cuøng chöùng ñöôïc neân Theå cuûa Traïch dieät. Tröôùc ñaây noùi Traïch dieät tuøy theo söï vieäc heä thuoäc vôùi soá löôïng bao nhieâu, vì vaäy caùch noùi tröôùc ñoái vôùi lyù thì thích hôïp. Hoûi: ÔÛ trong vaät beân ngoaøi laø cuõng chöùng ñöôïc Theå cuûa Traïch dieät hay khoâng? Giaû söû nhö vaäy thì coù gì sai? Neáu cuõng chöùng ñöôïc Theå cuûa Traïch dieät, thì ñoái vôùi phaùp beân ngoaøi ñaõ khoâng coù nghóa thaønh töïu, laøm sao thaønh töïu ñöôïc Traïch dieät cuûa noù? Vaû laïi trong kinh noùi neân thoâng hieåu nhö theá naøo? Nhö noùi: “Toân giaû Xaù Lôïi Töû noùi: Mình ñoaïn tröø caùc aùi ñaït döôïc giaûi thoaùt beân trong” neáu trong vaät beân ngoaøi khoâng ñaït ñöôïc Traïch dieät, thì trong kinh ñaõ noùi laøm sao thoâng hieåu? Nhö noùi “ñoaïn taát caû caùc haønh cho neân goïi laø coõi ñoaïn, lìa taát caû caùc haønh cho neân goïi laø coõi Ly dieät taát caû caùc haønh cho neân goïi laø coõi Dieät” Ñaùp: Neân ñöa ra caùch noùi nhö vaäy: ÔÛ trong vaät beân ngoaøi cuõng ñaït ñöôïc Traïch dieät. Hoûi: Neáu nhö vaäy thì ñoái vôùi vaät beân ngoaøi ñaõ khoâng coù nghóa thaønh töïu laøm sao ñaït ñöôïc Traïch dieät ñoái vôùi vaät aáy? Ñaùp: Tuy vôùi vaät beân ngoaøi khoâng coù nghóa thaønh töïu, nhöng cuõng coù ñaït ñöôïc Traïch dieät ñoái vôùi vaät aáy nhö khoâng thaønh töïu taùm caên laø maïng… cuûa quaù khöù-vò lai, maø coù chöùng ñöôïc Traïch dieät ñoái vôùi caùc caên aáy, vaät beân ngoaøi cuõng nhö vaäy coù gì traùi ngöôïc nhau? Hoûi: Trong kinh ñaõ noùi laïi thoâng hieåu theá naøo? Nhö noùi: “Toân giaû Xaù Lôïi Töû noùi: Mình ñoaïn tröø caùc aùi ñöôïc giaûi thoaùt beân trong” Ñaùp: Noùi ñaït ñöôïc giaûi thoaùt ñoái vôùi noäi uaån, neân bieát laø ñoái vôùi beân ngoaøi cuõng ñaït ñöôïc

giaûi thoaùt. Laïi nöõa, giaûi thoaùt vaät beân trong maø ñaït ñöôïc, cho neân cuõng goïi laø beân trong, nghóa laø trong thaân beân trong tu ñaïo môùi ñaït ñöôïc. Laïi nöõa, vaät beân ngoaøi giaûi thoaùt, ñaït ñöôïc laø beân trong cho neân cuõng goïi laø beân trong, nghóa laø ñaït ñöôïc caùi ñaït ñöôïc cuûa noù laø noäi uaån thaâu nhieáp. Laïi nöõa, ñoaïn phieàn naõo beân trong maø ñaït ñöôïc caùi dieät cuûa noù cho neân cuõng goïi laø beân trong, nghóa laø trong vaät beân ngoaøi voán coù Traïch dieät, ñaïo phieàn naõo luoân luoân troùi buoäc beân trong môùi ñaït ñöôïc. Vì vaäy trong kinh noùi: “Ñaït ñöôïc giaûi thoaùt beân

trong”. Coù Sö khaùc noùi: Trong vaät beân ngoaøi khoâng coù Traïch dieät coù theå ñaït ñöôïc, chæ ñoaïn tröø söï raøng buoäc cuûa caùc phieàn naõo luoân luoân troùi buoäc maø ñaït ñöôïc Traïch dieät. Hoûi: Neáu nhö vaäy thì trong kinh ñaõ noùi neân thoâng hieåu nhö theá naøo? Nhö noùi “Ñoaïn tröø taát caû caùc haønh cho neân goïi laø coõi Ñoaïn…” Ñaùp: Kinh aáy neân noùi: Ñoaïn caùc haønh cho neân goïi laø coõi ñoaïn, cho ñeán noùi roäng ra. khoâng caàn phaûi noùi taát caû maø laïi noùi taát caû, thì neân bieát raèng ñoù laø môùi noùi ñeán taát caû thuoäc phaàn ít, nghóa laø taát caû coù hai loaïi: 1. Taát caû thuoäc phaàn ít. 2. Taát caû thuoäc toaøn phaàn. Trong kinh aáy chæ noùi ñeán taát caû thuoäc phaàn ít. Coù ngöôøi ñöa ra caùch noùi nhö vaäy: Trong caùc vaät beân ngoaøi tuy coù Traïch dieät maø khoâng theå naøo ñaït ñöôïc. Lôøi bình: Ngöôøi aáy khoâng neân ñöa ra caùch noùi nhö vaäy, thaø noùi khoâng coù chöù khoâng neân noùi coù maø khoâng theå naøo ñaït ñöôïc, bôûi vì khoâng theå naøo ñaït ñöôïc thì ñaâu caàn caùi dieät voâ duïng nhö vaäy laøm gì? Neân ñöa ra caùch noùi nhö vaäy: Cuõng coù vaø cuõng ñaït ñöôïc. Nguyeân côù theá naøo? Bôûi vì caùc phaùp höõu laäu töø voâ thæ ñeán nay do phieàn naõo troùi buoäc maø khoâng ñöôïc giaûi thoaùt, neáu ñoaïn tröø phieàn naõo maø lìa xa söï troùi buoäc cuûa noù thì ñöôïc giaûi thoaùt. Nhö ngöôøi bò troùi chaët, sau khi ñöôïc côõi troùi thì ngöôøi goïi laø ñöôïc côõi troùi, chöù khoâng phaûi noùi sôïi daây troùi. Ñaõ chöùng ñöôïc giaûi thoaùt töø nhöõng heä thuoäc, cho neân trong vaät beân ngoaøi cuõng ñöôïc giaûi thoaùt. Neáu khoâng nhö vaäy traùi ngöôïc vôùi luaän Phaåm Loaïi Tuùc ñaõ noùi, nhö noùi: “Theá naøo laø ñaït ñöôïc phaùp taùc chöùng? Traû lôøi: Taát caû phaùp thieän”. Neáu trong vaät beân ngoaøi tuy coù Traïch dieät maø khoâng theå naøo ñaït ñöôïc, caàn phaûi coù phaùp thieän chöù khoâng phaûi laø ñöôïc taùc chöùng, thì traùi vôùi luaän aáy noùi, cho neân beân ngoaøi cuõng coù Traïch dieät coù theå ñaït ñöôïc. Hoûi: Töi taùnh cuûa Traïch dieät laø ngay nôi uaån naøy hay chæ laø uaån khoâng coù? Neáu ngay nôi uaån naøy thì höõu tình xöa nay phaûi ñöôïc giaûi thoaùt, bôûi vì laø uaån thaønh töïu xöa nay. Neáu chæ laø uaån khoâng coù, thì nhö theá naøo khoâng coù maø chòu khoù tu taäp Thaùnh ñaïo? Ñaùp: Caàn phaûi noùi laø Traïch dieät khoâng phaûi ngay nôi uaån naøy, cuõng khoâng phaûi laø uaån khoâng coù, chæ töø trong caùc uaån höõu laäu ñaït ñöôïc coù töï taùnh rieâng bieät.

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.